

ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ ΜΕ ΤΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟ ΚΥΚΛΟ ΝΕΡΟΥ

Γράφει ο Παν. Γεωρ. Δημάκης, Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δήμου Αμφικλείας Ελατείας • Email: pgdimakis@gmail.com

Στον πυριφλεγή κάμπο της Χώρας της Ελατείας, τα αξέχαστα καλοκαίρια, τα πηγάδια, με τον δροσερό, κυανό και μαύρο κύκλο νερού, πού διατάρασαν μόνο, οι σάλτοι από ξαφνιασμένα βατράχια, περιζήτητα και περιώνυμα ήσαν, σάν καταφύγια δροσιάς, τα πηγάδια, με τήν μουριά και το μικρό τσαρδάκι, πού στέγαζε και ένα πρόχειρο νοικοκυριό, ένα τσουκάλι, ένα δύο συμπράγκαλα, με το τράστο, τών λιγοστών προμηθειών, ασφαλισμένο στο κλαδί.

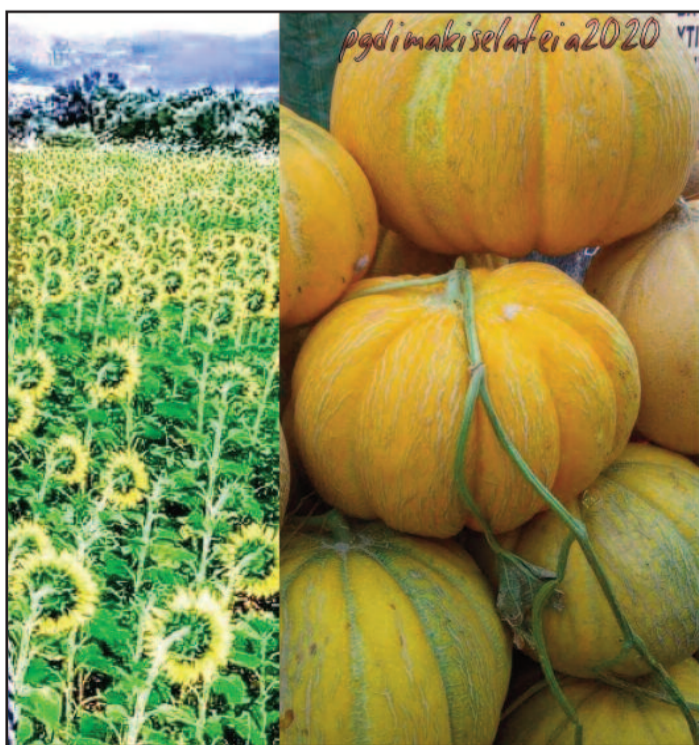
Τα περισσότερα, λειτουργούσαν, με το παλιακό σύστημα, τών μαγκάνων*, απαραίτητων για τήν άντληση και το πότισμα, τών φυτών. Τα Μάγκανα, μία σιδηροκατασκευή, από συρόμενους κουβάδες, από ένα τροχό, με κινητήρια δύναμη, ένα ζώο, συνήθως γαϊδουράκι, η άλλο απόμαχο μόνοπλο, ανέβαζε με μουσικούς τριγμούς, νερό, το νεαρόν ύδωρ, πού αυλάκια διευθετημένα γραμμικά, με το τσαπί, πρὸς τα καταπτώγια, φιλοξενούσαν πρώτα τα λαχανικά, για τήν οικογένεια, οξυκόρυφες μπάμιες, βαριές μελιτζάνες, έρποντα καστραβέτσια, χεμωνικά, ξυλάγκουρα και κολοκύθες, ουρανοβαμονες φασολιές, με μυριστικά βασιλικά και μαντζουράνες, χωριστά τα κρεμμύδια, με το ανθισμένο στέλεχος, τήν Ντουντούνα, αγαπημένη από τα παιδιά, αφού ήταν η σάλπιγγα τής νύχτας, και, ο βαρύς της ήχος, βου..ου..ου, συνόδευε τούς μύθους και τις αφηγήσεις, αιφνιδιαζόντας, τον περίγυρο τών αφελών, πού φαντασιώνονταν, Καλοκυράδες να κατεβαίνουν, από το αστρικό ποτάμι τής νύχτας. Στα μπαίρια, τα ακαλλιέργητα κομμάτια Γης, μεταξύ τών χωραφιών, παρέες από μικρούς και μεγάλους νυκτόβιους αγρότες, πού έφταναν με τα ζά, μία κουρελού, η, ένα τσόλι, για να βοσκήσουν τ' άλογά τους, αλλά και δημιουργώντας, εύθυμες παρέες ακόμα και μουσικές μπάντες, με τις ντουντούνες τών κρεμμυδιών, (το κοίλο κεντρικό στέλεχος), μιμούμενοι ήχους παράξενους, πρωτογενείς, πού άλλους τρόμαζαν και άλλους, ενήμερους διασκεδάζαν. Με τα παρατσούκλια τους, ο Αιώνας, ο Καβρίνας, ο Σαμούτης, ήσαν, τότε από χαντάκια, τότε αποκατ' απ' τα σκουτιά, πρωταγωνιστές και μουσικοί, τής πρωτόγονης αυτής ορχήστρας, δημιουργοί και ακροατές, με τα πλάσματα τής νύχτας, ορατά και αόρατα. Στήν καθ' ημάς Ανατολή, ο ήχος και ο ρυθμός τού νερού, πού τρέχει, σε κοίτη, στα νεραύλακα, οι γραμμές από τα ετερόκλητα βότσαλα και χαλίκια, λοφίσκοι και δίνες, ενός υπέρτατου δημιουργού, οι συνοδευτικοί ήχοι τής νύχτας, είχαν μία μαγεία μουσική, με διαβαθμισμένες τονικές σκάλες, όπως οι ψίθυροι τών γυναικών, τα κελαϊδισματα τών πουλιών, στήν σκιά... Ραίρι άσασα. Σήμερα πάντα ταύτα εξηφάνισαν οι Γεωτρήσεις, πού ταπεινώνουν τον υδροφόρο ορίζοντα, η χοντρή υδατική παροχή, μεταβάλλει και μεταλλάσσει, τήν μικροζωή, πανίδα και χλωρίδα, μαζί με τα παλια-

κά, αυτά ποτιστικά σύνολα, πού είχαν και τήν δική τους πρακτική, στήν διαχείριση. Τώρα αποσύρονται και ως τοπωνύμια και βυθίζονται, στήν απερχόμενη συλλογική αγροτική μνήμη, ...Μ'π' γαδ' Τσιλομελέκη, Προφήτη, Γιαννακό-

πουλου, Καλαμπόκη, στις Μαυρόεις- Μερζέδες, τα Κατ'λείκα, τ Μιραλιώτ', τα Καμαρειακά στ' Μπακασ'βάλα και άλλα, στις Αμμούδες, στα Ενεήντα...πεδιά τώρα άγωνων βιοφυτικών δοκιμών.... * Μάγκανα - ανασυρτήρες και Πύργος Μαγγάνων και Μαγκανάς - Μαγκανάρης - Μαγκανοπήγαδο - Γαυλός κ.α.

ΜΕΤΑΞΥ ΜΥΘΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Οι εκστρατείες του Πηλέα

Ο Πηλέας όπως και ο γιος του ο Αχιλλέας, είχε σημαντική και αξιοπρόσεκτη δράση, ενώ, ταυτίζεται με, το Ηρωϊκό Γένος ή Γένος των Ηρώων. Ο Ησίοδος, στο ποίημα του Έργα και Ημέραι είχε κατατάξει την ανθρωπότητα σε πέντε γένη, στο χρυσό, στο αργυρό, στο χάλκινο, στο ηρωϊκό και στο σιδηρούν. Το γένος των ηρώων είναι το μόνο γένος που δεν αντιστοιχεί σε κανένα μέταλλο, επίσης, είναι πιο λαμπρό από το γένος που διαδέχεται, δηλαδή το χάλκινο.

Σε αυτό το γένος άνηκαν οι αποκαλούμενοι ήρωες της μυθολογίας, δηλαδή οι Αργοναύτες, ο Θησέας, οι πρωταγωνιστές των Ομηρικών Επών. Αυτό το γένος των ανθρώπων, αφού πέθανε πήγαινε στα Ηλύσια Πεδία όπου βασιλεύει ο Κρόνος ή στις Νήσους των Μακάρων, όπου και θα ζούσαν για πάντα μακάριοι.

Ο Πηλέας ήταν ένας από τους ήρωες που μετείχε στην Αργοναυτική εκστρατεία με επικεφαλής τον Ιάσονα. Η Αργοναυτική Εκστρατεία ήταν το σημαντικότερο γεγονός πριν τον Τρωϊκό πόλεμο, αφού συμμετείχαν πολλοί ήρωες από όλο τον ελληνικό χώρο. Κατά τη διάρκεια της εκστρατείας, σε μια στάση στο νησί της Λήμνου, ο Ιάσωνας οργάνωσε αγώνες.

Ο Πηλέας του ζήτησε να ενώσει πέντε αγωνίσματα -την πάλη, τη δισκοβολία, το ακόντιο, το άλημα και τον δρόμο δημιουργώντας το πένταθλον. Το πένταθλον που ήταν έμπνευση του Πηλέα αποτέλεσε επίσημο αγώνισμα στους αρχαίους Ολυμπιακούς αγώνες. Τα αγωνίσματα που επέλεξε ο Πηλέας, δεν ήταν τυχαία, αφού αποτελούσαν τη βάση της στρατιωτικής εκπαίδευσης των οπλιτών, ενώ είναι το άθλημα που αποτέλεσε την έμπνευση για τα σημερινά σύνθετα αθλήματα.

Ο Πηλέας αναδείχθηκε νικητής στο πένταθλον, παρ' όλο που ερχόταν δεύτερος στα τέσσερα από τα πέντε αθλήματα (στη δισκοβολία, στο ακόντιο, στο άλημα και στον δρόμο), ήταν όμως νικητής στην πάλη, γεγονός που του έδωσε την πρωτιά. Βέβαια, ο Απολλόδωρος αναφέρει πως σε κάποιους άλλους αγώνες και συγκεκριμένα στους επιτάφιους αγώνες υπέρ του Πελλία, νικήθηκε στην πάλη από την Αταλάντη που ήταν δεινή κυνηγός και συνοδοιπόρος του στην Αργοναυτική εκστρατεία. Τα «Άθλα επί Πελλία», ήταν από τους πρώτους πανελληνίους αγώνες που μνημήθηκαν μάλιστα από τον λυρικό ποιητή Σπινσίχορο.

Ο Πηλέας βρέθηκε και στο πλευρό του άλλου μεγάλου ήρωα της αρχαιότητας, του Ηρακλή. Ο Πηλέας ακολούθησε τον μεγάλο ήρωα στον ένατο άθλο του, που αφορούσε την απόσπαση της ζώνης της Ιππολύτης, βασίλισσας των Αμαζόνων. Η συγκεκριμένη ζώνη ήταν δώρο του θεού του πολέμου, Άρη και αποτελούσε το έμβλημα εξουσίας του λαού των Αμαζόνων.

Ευαγγελία Δημοπούλου
Ιστορικός - Αρχαιολόγος

Ενώ, αρχικά, η βασίλισσα φάνηκε πρόθυμη να παραχωρήσει στην αποστολή τη ζώνη, η Ήρα ξεσήκωσε τις υπόλοιπες Αμαζόνες κατά του Ηρακλή και των συντρόφων του με αποτέλεσμα να ακολουθήσει μια αιματηρή μάχη. Παρά την αντίσταση των Αμαζόνων ο Ηρακλής και οι σύντροφοί του κατάφεραν να αποσπάσουν τη ζώνη και να την παραδώσουν στον Ευρυθέα.

Σύμφωνα με τον Απολλόδωρο τον Αθηναίο, πριν την επιστροφή στις Μυκή-

νες, ο Πηλέας με τον Ηρακλή και τους υπόλοιπους ήρωες βρέθηκαν στην Τροία και εκεί βρήκαν μια κοπέλα δεμένη σε ένα βράχο. Η όμορφη κοπέλα ήταν η πριγκίπισσα Ησιόνη, κόρη του βασιλιά της Τροίας Λαομέδοντα. Δυστυχώς η πριγκίπισσα ήταν δεμένη εκεί, περιμένοντας ένα θαλάσσιο τέρας, να την κατασπαράξει.

Ο Ποσειδώνας, μαζί με τον Απόλλωνα και τον πατέρα του Πηλέα, τον Αιακό, όταν τελείωσε το χτίσιμο των τειχών της πόλης της Τροίας, περίμεναν την ανταμοιβή

τους. Ο βασιλιάς Λαομέδοντας αθέτησε την υπόσχεση του και αρνήθηκε να δώσει αυτά που είχαν συμφωνήσει. Τότε, οι δύο θεοί οργιστήκαν και ο Απόλλωνας έστειλε επιδημία πανώλης στην πόλη ενώ, ο Ποσειδώνας ένα θαλάσσιο τέρας το οποίο καταβρόχθιζε τους περαστικούς.

Οι Τρώες τότε στράφηκαν σε ένα μαγείο, το οποίο έδωσε ως χρυσό, πως για να απαλλαγθούν από το τέρας θα έπρεπε να θυσιάσουν την Ησιόνη, προσφέροντας την στο κήτος. Ο Ηρακλής υποσχέθηκε στον Λαομέδοντα ότι θα τον βοηθούσε μαζί με τους συντρόφους του να ελευθερώσει την κόρη του με αντάλλαγμα τα άλλα, τα οποία του είχε δωρίσει ο ίδιος ο Δίας.

Ο Ηρακλής, πράγματι σκότωσε το τέρας και απελευθέρωσε την Ησιόνη όμως ο Λαομέδοντας για μία ακόμη φορά δεν τήρησε την υπόσχεση του. Αυτό είχε ως άμεση απόρροια να ξεκινήσει η πολιορκία της Τροίας.

Η παρουσία του Πηλέα στην εκστρατεία ήταν επιτακτική για την επιτυχία της, ως απόγονος του Αιακού. Πράγματι η εκστρατεία στέφθηκε με επιτυχία και είναι μια εκστρατεία που μνημονεύεται και στην Ιλιάδα.